

Κοινή δήλωση αντίρρησης συνείδησης και άρνησης εξέτασης από την επιτροπή ελέγχου συνείδησης

Στο κράτος που μας καλεί να στρατευτούμε δηλώνουμε αντίρρηση συνείδησης, δηλώνουμε ότι δεν δεχόμαστε ούτε για μια στιγμή τις διαταγές του στρατού του. Στην επιτροπή ελέγχου συνείδησης, που μας καλεί να τεκμηριώσουμε τις απόψεις μας, δηλώνουμε τα εξής:

Το ίδιο κράτος, που έχει "συνέχεια" και κατηγορεί τη βία "από όπου κι αν προέρχεται", είναι αυτό που προσπαθεί να μας στερήσει το δικαίωμα για "μη βία", το δικαίωμα για μια ειρηνευτική πολιτική στάση απέναντι στον милитарισμό και την στρατιωτικοποίηση της οικονομίας και της κοινωνίας.

Το ίδιο κράτος, που προσπαθεί να νομιμοποιήσει στη συνείδηση της κοινωνίας την στρατιωτική θητεία προπαγανδίζοντας τον "προστατευτικό" και "αμυντικό" χαρακτήρα του στρατού, την ίδια στιγμή φροντίζει ώστε η κοινωνία να ξεχάσει ότι ο στρατός αυτός είναι που έκανε την Μικρασιατική εκστρατεία φανερώνοντας τον επιθετικό του χαρακτήρα, ο στρατός αυτός είναι που επέβαλε δικτατορίες, που στάθηκε και στέκεται απέναντι σε απεργίες, φανερώνοντας έτσι την ψευτιά περί "προστασίας".

Το ίδιο αυτό κράτος φροντίζει ώστε η κοινωνία να αγνοεί ότι η εξωτερική πολιτική του δεν είναι ανεξάρτητη, αλλά συνδεδεμένη με τους ιμπεριαλιστικούς οργανισμούς του NATO και της ΕΕ, οργανισμούς στους οποίους συνασπίζονται οι καπιταλιστές των κρατών μελών για να διεκδικήσουν και να μοιραστούν τα κέρδη από τον παγκόσμιο πλούτο, κέρδη που βγάζουν μέσα από τις πολεμικές επιχειρήσεις τους και την επιβολή καθεστώτων που εξυπηρετούν εθελόδουλα τα συμφέροντα τους. Οι στρατοί τους παίζουν κεντρικό ρόλο στους σχεδιασμούς τους. Ο μύθος περί "ανεξάρτητης εξωτερικής πολιτικής" της Ελλάδας είναι μόνο για εσωτερική κατανάλωση, ώστε μέσα από μία ευτελούς αξίας προπαγάνδα να επιτυγχάνεται η συγκατάθεση της κοινωνικής πλειοψηφίας στους ιμπεριαλιστικούς σχεδιασμούς του NATO. Αν η Ελλάδα είχε ανεξάρτητη εξωτερική πολιτική θα ανήκε π.χ. στο Κίνημα των Αδεσμεύτων χωρών, όχι στο NATO, τον πιο επιθετικό οργανισμό που ευθύνεται για τις μεγαλύτερες πολεμικές επιχειρήσεις.

Το κράτος αυτό δεν ταυτίζεται με ολόκληρη την κοινωνία, απλά έχει την δύναμη της εξουσίας να επιβάλλεται σε αυτήν. Το κράτος δεν είναι παρά ένας γραφειοκρατικός μηχανισμός που μέσα από την πυραμιδική δομή του επιβάλλει τα συμφέροντα της άρχουσας τάξης, με την οποία και ταυτίζεται και στην υπηρεσία της οποίας βρίσκεται νομοθετικά, εκτελεστικά, δικαστικά και ιδεολογικά. Η ανάγκη μιας τέτοιας πυραμιδικής δομής σε εμάς δεν αποδεικνύει την ανάγκη της "εκπροσώπησης", αντιθέτως μας φανερώνει ότι μία κοινωνική μειοψηφία έχει την δική της ιδιαίτερη "ανάγκη" να επιβληθεί. Όμως, ας μην περιμένει να υπακούσουμε τυφλά στους σχεδιασμούς της για μεγαλύτερα κέρδη από την ανακατανομή του παγκόσμιου πλούτου μέσα από τις πολεμικές επιχειρήσεις στις οποίες συμμετέχει. Το ζητούμενο για εμάς δεν είναι ένας "νομιμόφρων" πολίτης, που υπακούει πιστά και τυφλά τον νόμο, αλλά ένας πολίτης με κριτική σκέψη. Το όραμα μας είναι να δημιουργηθεί μια κοινωνία ανθρώπων με ανεξάρτητη συνείδηση. Η κοινωνία γεννά πολλές αντιθέσεις και δεν μπορούν όλοι οι άνθρωποι να έχουν την ίδια αντίληψη και να υπηρετούν τον νόμο τυφλά, διότι έτσι θα οδηγηθούμε σε μια κοινωνία που δεν θα είναι τίποτα άλλο παρά ένα απέραντο στρατόπεδο συγκέντρωσης.

Εμείς οι αντίρρησιες συνείδησης δεν αποτελούμε απειλή για την κοινωνία. Για αυτόν τον λόγο και επιδιώκουμε να ανοιχτεί ο διάλογος για το δικαίωμα στην αντίρρηση συνείδησης σε όλη την κοινωνία, σε παγκόσμιο επίπεδο. Ήδη οι στατιστικές μας δείχνουν ότι η κοινωνική πλειοψηφία μάλλον δυσανασχετεί με την υποχρεωτική στρατιωτική θητεία, επειδή προφανώς δεν αισθάνεται ότι ο θεσμός του στρατού αποτελεί κοινωνική ανάγκη. Η αντίρρηση συνείδησης δεν αποτελεί απειλή για την κοινωνία, αλλά αντιθέτως δείχνει ότι η κοινωνία είναι γόνιμη και δημιουργική όταν μπορεί να δέχεται διαλεκτικά την αντίθεση. Ιδιαίτερα όταν με αυτήν την αντίθεση προωθούνται αξίες προοδευτικές. Αντιθέτως, ο θεσμός του στρατού είναι κοινωνικά καταστροφικός, αφού νομιμοποιεί στις συνειδήσεις των ανθρώπων τον πόλεμο ως κάτι το "φυσιολογικό", ως "αναγκαίο κακό".

Το δικαίωμα στην αντίρρηση συνείδησης δεν χαρίστηκε από το κράτος και ούτε αποτελεί ευεργέτημά του. Το δικαίωμα αυτό κερδήθηκε με την αυτοθυσία και τον αγώνα ανθρώπων,

που δέχτηκαν διώξεις και στερήσεις, που υπέστησαν ποινές σαν να ήταν κοινοί εγκληματίες, μόνο και μόνο επειδή αρνήθηκαν να μάθουν να σκοτώνουν για χάρη των κερδών των καπιταλιστών, μονό και μόνο επειδή πιστεύουν ότι η ειρήνη, η αλληλεγγύη και η ανθρώπινη ζωή είναι οι υψηλότερες αξίες της ανθρωπότητας, αξίες διαχρονικές και πανανθρώπινες που βρίσκονται πάνω από "έθνη", "πατρίδες", "νόμους", "σύνορα", "εδαφική ακεραιότητα" κλπ. Το δικαίωμα της αντίρρησης συνειδησης φανερώθηκε στην κοινωνία από ανθρώπους που δεν διάλεξαν την εύκολη λύση του "βύσματος" και του "τρελόχαρτου", τα οποία πολλοί διεφθαρμένοι "πατριώτες" στρατιωτικοί προωθούν για να κερδίζουν από την επιχείρηση "πατρίδα Α.Ε.". Με αυτήν τη δήλωση μας αποτελούμε συνέχεια των προσπαθειών αυτών.

Παρεμβαίνουμε μέσα στο κράτος, στο οποίο ζούμε, γνωρίζοντας ότι έχουμε χρέος να το κάνουμε από τη στιγμή που επηρεάζει τη ζωή της πλειοψηφίας των ανθρώπων της κοινωνίας μας, καθώς επίσης και γνωρίζοντας ότι η δομή του σημερινού κράτους με τους θεσμούς του θα ξεπεραστεί μελλοντικά από τις ίδιες τις ανάγκες της κοινωνίας για νέες δομές οργάνωσης που θα ανταποκρίνονται περισσότερο στην ανάγκη του σύγχρονου ανθρώπου, στις ανάγκες των λαών για σχέσεις ειρήνης, συνεργασίας και όχι ανταγωνισμού. Ένας νέος πολιτισμός ειρήνης θα ξεπηδήσει μέσα από τις σημερινές προοδευτικές δυνάμεις. Και αυτό επιδιώκουμε.

Για αυτές τις αντιλήψεις μας, τις οποίες και έχουμε δηλώσει ξανά στο παρελθόν, μας καλείτε εκ νέου σήμερα σε μια ίδια εξέταση. Με την διαφορά ότι πλέον έχουμε την εμπειρία της πρώτης μας εξέτασης, την εμπειρία μιας καθαρά μεροληπτικής επιτροπής με σκοπό να αποθαρρύνει τέτοιες πράξεις και όχι να τις συζητήσει με ειλικρινές ενδιαφέρον, την εμπειρία την παραποίησης των πρακτικών της συνεδρίασης μας. Καλώντας μας σήμερα σε νέα εξέταση (η οποία υποθέτουμε ότι μόνο νέα δεν είναι, αλλά αντιθέτως κινείται στην ίδια παλιά λογική) προσβάλετε κάθε λογικά σκεπτόμενο άνθρωπο επειδή δεν είναι δυνατό να μπορείτε να αποδείξετε ότι δεν έχουμε αντίρρηση συνειδησης με τον στρατό εφόσον δηλώνουμε ότι έχουμε! Κάθε απόρριψη φανερώνει την αυθαιρεσία της εξουσίας, επειδή καμία επιτροπή δεν μπορεί να εισχωρήσει στην συνείδησή κάποιου ατόμου. Ωστόσο αυτό δε σημαίνει σε καμιά περίπτωση ότι μια ενδεχόμενη κατάργηση της επιτροπής στο μέλλον, θα έδινε το δικαίωμα στο κράτος να ορίσει εναλλακτική υπηρεσία μεγαλύτερης διάρκειας ως μέσο εξακρίβωσης της ειλικρινούς συνειδησής, όπως άλλωστε έχει ρητά κρίνει και η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ¹.

Για τους λόγους αυτούς αρνούμαστε να απαντήσουμε ξανά στα ίδια πράγματα. Προσερχόμαστε στην επιτροπή μόνο για να δηλώσουμε ευθαρσώς ότι αρνούμαστε να υποβληθούμε σε μία εκ νέου εξέταση της συνειδησης μας ανταποκρινόμενοι ταυτόχρονα και στο κάλεσμα του Συνδέσμου Αντιρρησιών Συνειδησης για μπιόκοτάζ της επιτροπής αυτής². Διαμαρτυρόμαστε απέναντι στις ανακριτικού τύπου ερωτήσεις και στις απορρίψεις των αιτημάτων των αντιρρησιών συνειδησης, ιδιαίτερα των «ιδεολογικών», όπως αποτυπώνονται στα επίσημα στατιστικά. Η στάση μας αυτή αποτελεί και συνέχεια παρόμοιων διαμαρτυριών, όπως αυτή του αντιρρησία συνειδησης Γιώργου Καρατζά το 2003, του οποίου πάντως η αίτηση έγινε δεκτή παρά την άρνηση του να εξεταστεί, και υπηρέτησε κανονικά την εναλλακτική υπηρεσία.. Τονίζουμε δε ότι, έχοντας γνωρισθεί μέσα από το ευρύτερο κίνημα των αντιρρησιών συνειδησης, επιλέξαμε να κάνουμε κοινή δήλωση, γιατί το ζήτημα της αντίρρησης συνειδησης είναι πολιτικό, αφορά ολόκληρη την κοινωνία και για αυτό θα πρέπει να αντιμετωπίζεται με συλλογικό τρόπο και δεν αποτελεί μια προσπάθεια ατομικής λύσης απέναντι στην υποχρεωτική στράτευση. Παρότι το κράτος επιχειρεί να μας απομονώσει υποβάλλοντάς μας σε εξατομικευμένες διαδικασίες ανάκρισης, εμείς επιλέγουμε να απαντήσουμε συλλογικά. Καλούμε τους επόμενους αντιρρησίες συνειδησης να αρνούνται να ανακρίνονται από αυτή την επιτροπή. Δεν νοείται να υπάρχει στη σημερινή κοινωνία επιτροπή ελέγχου συνειδησης. Μετά τον Διαφωτισμό του 18ου αι. δεν γίνεται η κοινωνία να οπισθοδρομήσει στην μεσαιωνική πρακτική της Ιεράς Εξέτασης. Κάτι τέτοιο αντιβαίνει στην αρχή της ελευθερίας συνειδησης του ατόμου. Ούτε εγκληματίες είμαστε, ώστε η πολιτεία να εξετάζει την "κοινωνικοποίηση" μας, την ένταξη μας στην κοινωνία.

Άλλωστε, η σημερινή διαδικασία εξέτασης των αντιρρησιών συνειδησης στην Ελλάδα παραβιάζει ακόμα και τα διεθνή πρότυπα ανθρωπίνων δικαιωμάτων όπως έχει επισημανθεί από όλους τους θεσμικούς, διεθνείς και εγχώριους, φορείς:

- Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει δηλώσει επανειλημμένα μέσα από ψηφίσματά του ότι καμία επιτροπή δεν μπορεί να εισχωρήσει στη συνείδηση κάποιου και έχει ζητήσει να αρκεί η δήλωση κάποιου για να αναγνωρισθεί ως αντιρρησίας.³
- Επίσης ο Συνήγορος του Πολίτη έχει αμφισβητήσει τη διαδικασία κρίσης των αντιρρησιών μέσω συνέντευξης δηλώνοντας ότι «Η προσωπική συνέντευξη ως μέσο διαπίστωσης

λόγων συνείδησης είναι αυτή καθ' αυτήν αμφιλεγόμενη, στο μέτρο που υπάγει το ενδιάθετο φρόνημα σε έλεγχο ειλικρίνειας.»⁴.

- Σε κάθε περίπτωση, ακόμα κι αν υπάρχει εξέταση, η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ⁵ και ο Επίτροπος για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα του Συμβουλίου της Ευρώπης⁶ έχουν ζητήσει η εξέταση αυτή να τεθεί υπό τον πλήρη έλεγχο πολιτικών αρχών, εκτός Υπουργείου Άμυνας.
- Η Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης έχει θέσει συγκεκριμένες βασικές αρχές ως προς τη διαδικασία, αναφέροντας μεταξύ άλλων ότι, όπου η απόφαση σχετικά με την αναγνώριση του δικαιώματος στην αντίρρηση συνείδησης λαμβάνεται σε πρώτο βαθμό από μια διοικητική αρχή, το σώμα που λαμβάνει την απόφαση θα πρέπει να είναι εντελώς διαχωρισμένο από τις στρατιωτικές αρχές και η σύνθεσή του να εγγυάται τη μέγιστη ανεξαρτησία και αμεροληψία.⁷
- Αντίστοιχες συστάσεις έχει κάνει και η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, η οποία σε κάθε περίπτωση έχει ζητήσει να αλλάξει η σύνθεση της Επιτροπής Ελέγχου Συνείδησης με την προσθήκη περισσότερων πολιτικών, δηλαδή μη στρατιωτικών, μελών.⁸
- Ενώ είναι γνωστή η πρόσφατη καταδίκη της Ελλάδας από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στην υπόθεση Παπαβασιλάκη, όχι μόνο εξαιτίας της δυνατότητας να μπορεί η Επιτροπή Ελέγχου Συνείδησης να συνεδριάσει με πλειοψηφία στρατιωτικών μελών, αλλά επίσης επειδή η τελική απόφαση του Υπουργού Άμυνας στη βάση προσχεδίου υπουργικής απόφασης μετά την πρόταση της Επιτροπής, δεν έχει τις απαιτούμενες εγγυήσεις αμεροληψίας και ανεξαρτησίας.

Παρόλα αυτά το ελληνικό κράτος δεν δέχεται να εναρμονιστεί ακόμα και με στοιχειώδεις αστικοδημοκρατικές ελευθερίες των προηγμένων κρατών.

Απαιτούμε:

- **Να υπάρξει πλήρης αναγνώριση του δικαιώματος στην αντίρρηση συνείδησης μέσα από μια απλή αίτηση.**
- **Να σταματήσει η διαδικασία ελέγχου συνείδησης, η οποία αντιβαίνει στην αρχή της ελευθερίας συνείδησης του ατόμου**
- **Να μην γίνεται καμία διάκριση ανάμεσα σε "θρησκευτικούς" και "ιδεολογικούς" αντιρρησίες**
- **Η εναλλακτική κοινωνική υπηρεσία να είναι ίσης διάρκειας με την στρατιωτική θητεία, χωρίς τιμωρητικό χαρακτήρα και με πλήρη οικονομική κάλυψη των αναγκών μας**

Υ.Γ. Αυτήν την περίοδο παρατηρούμε την ένταση των ιμπεριαλιστικών αντιθέσεων στην περιοχή μας, μέσα από τις δηλώσεις του Τούρκου προέδρου και τις απαντήσεις του Έλληνα υπουργού εξωτερικών. Η συνάντηση του Έλληνα πρωθυπουργού με τους προέδρους του Ισραήλ και της Κύπρου φανερώνει ότι όλη αυτή η ένταση υπάρχει για την οριοθέτηση των ΑΟΖ στην περιοχή της ανατολικής Μεσογείου, νότια του Καστελόριζου, για το ποιος θα εκμεταλλευτεί τις ενεργειακές πηγές. Απέναντι στα "Καστελόριζα" και στα "σύνορα της καρδιάς", τα οποία δείχνουν την ανευθυνότητα των εξουσιαστών απέναντι στους λαούς και τις ανθρώπινες ζωές, δίνουμε την δική μας απάντηση:

Να αναπτυχθούν παντού, σε όλες τις εμπλεκόμενες χώρες, κινήματα αντιρρησιών συνείδησης, που θα ενωθούν σε ένα αντιπολεμικό κίνημα, οι λαοί να μην μείνουν σε κατάσταση αναμονής, δεν έχουμε τίποτα να περιμένουμε από τα κοράκια του ιμπεριαλισμού. Να δώσουμε τη δική μας απάντηση, την απάντηση της ειρήνης.

12 Δεκεμβρίου 2016

Γιάννης Ζαχαρτζής
Μανώλης Καπερνάρος

-
- 1 Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ, Communication No. 666/1995, (Foin v. France), 3 Νοεμβρίου 1999, παράγραφος 10.3
- 2 Κάλεσμα σε μποϊκοτάζ της Επιτροπής Ελέγχου Συνείδησης, Σύνδεσμος Αντιρρησιών Συνείδησης, <http://www.antirrisies.gr/node/1184>
- 3 Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Ψήφισμα περί της αρνήσεως στρατεύσεως για λόγους συνειδήσεως, (1-546/82), [γνωστό ως ψήφισμα Macciocchi], 7 Φεβρουαρίου 1983, όπως δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων C 68, 14 Μαρτίου 1983, αριθμημένη παράγραφος 3 (σ. 15), και Ψήφισμα σχετικά με την άρνηση στρατεύσεως και την αναπληρωματική θητεία, (A3-15/89), [γνωστό ως ψήφισμα Schmidbauer], όπως δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων C291, 13 Οκτωβρίου 1989, παρ. Α (σ. 123) και αριθμημένη παράγραφος 4 (σ. 124).
- 4 Συνήγορος του Πολίτη, Εξέταση αιτήσεων αναγνώρισης αντιρρησιών συνείδησης, <http://www.synigoros.gr/?i=metaxeirisi.el.imnode2.264999>
- 5 UN Human Rights Committee , Concluding observations on the initial report of Greece, 25 Απριλίου 2005, CCPR/CO/83/GRC, παρ. 15. UN Human Rights Committee, Concluding observations on the second periodic report of Greece, 3 Δεκεμβρίου 2015, CCPR/C/GRC/CO/2, παράγραφοι 37-38.
- 6 Assessment of the progress made in implementing the recommendations of the Council of Europe Commissioner for Human Rights, Follow-up report on the Hellenic republic (2002 – 2005), 29 March 2006. https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=984125#P135_14233 , παράγραφος 34.
- 7 Council of Europe, Parliamentary Assembly, Resolution 337 (1967), Right of conscientious objection, παρ. b2.
- 8 ΕΕΔΑ: [Παρατηρήσεις της ΕΕΔΑ](#) επί του άρθρου 12 του Σχεδίου Νόμου του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας «Ρύθμιση θεμάτων μεταθέσεων οπλιτών, μέριμνας προσωπικού και άλλες διατάξεις» (Αντιρρησίες συνείδησης) (20.1.2016), ΙΙΙ. Ειδικές Παρατηρήσεις επί του άρθρου 12 του ΣχΝ, αριθμημένη παράγραφος 4.